

сполук, забезпечуючи високу схожість насіння та послідуєчий розвиток паростків. В обробленому таким розчином насінні відбувається обмін позитивними та негативними зарядами між внутрішньою та зовнішньою сторонами оболонки, до моменту набухання білка. При набухання білка оболонка розривається, і волога надходить в середину насінини. Це збільшує інтенсивність і одночасність сходів, а головне енергію росту. Навіть при посусі, насіння має достатньо енергії, щоб нормально рости до 14 - 22 днів. Оброблене «Рівермом» насіння потрапляє в своє природне середовище, необхідне для його повноцінного росту і розвитку [26].

Схема експерименту(варіант експерименту) з насінневого розмноження квіткових рослин включала такі варіанти:

6. Контроль – дистильована вода (ДВ).
7. Біологічно активна вода – БАВ.
8. Препарат «Радуга».
9. Препарат «Лікар Фолі».
- 10.Препарат «Ріверм».

У кожному варіанті дослідження використовувався відповідний розчин у трьох повторностях по 100 насінин чорнобривців в кожній.

За комплексною оцінкою з апробованих в експерименті ростових речовин найвищу ефективність при пророщуванні насіння чорнобривців виявлено при його обробці препаратом «Ріверм».

Список використаних джерел

1. Мусієнко М .М. Фізіологія рослин: Підручник / М .М. Мусієнко - К. : Фітосоціоцентр, 2001. - 392с.
2. Насіння квітково-декоративних культур. Правила приймання і методи визначення якості : ДСТУ – [проект].
3. Офіційний веб-сайт торгової марки «Ріверм» : <http://www.riverm.info>
4. Физиология и биохимия прорастания семян: [Пер. с англ. / под ред. М. Г. Николаевой] – М. : Колос, 1982. – 495с.

1.24. ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ IRIS L.*

Дикса Н. Я., студентка 3 курсу біологічного факультету

Іванців О.Я. к. пед.н, доцент кафедри ботаніки,

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м.Луцьк

Відбір та введення в культуру нових видів рослин — важливе завдання сучасної ботанічної науки. Це дозволяє збагатити рослинні ресурси, поліпшити асортимент декоративних рослин, що використовуються в зеленому будівництві. Успішне введення в культуру перспективних видів рослин

* Автори Дикса Н. Я., Іванців О.Я.

можливе за умов глибокого пізнання біології їх розвитку, розмноження, а також дослідження особливостей їх вирощування та використання.

Види роду *Iris* L. є перспективними для застосування в озелененні, причому більшість з них мають високий ступінь декоративності навіть без селекційної роботи, проте в Україні їх використовують в зеленому будівництві недостатньо. Загалом це сорти і невелика кількість загальновідомих видів, тоді як в природі існує багато видів, різноманітних за кольором, формою та розмірами квіток, строками цвітіння, іншими декоративними якостями.

Дослідження дикорослих видів даного роду і введення їх в культуру має значення не тільки для збагачення асортименту квітково-декоративних багаторічників, але й може сприяти охороні зникаючих рослин, зокрема, таких, що занесені до “Червоної книги України” та до охоронних регіональних списків.

У зв’язку з цим вивчення біологічних особливостей та можливостей вирощування видів роду *Iris* L. в умовах Волинської області є актуальними питаннями.

За мету дослідження ми поставили виявлення можливостей вирощування та розмноження видів роду *Iris* L. та опрацювання шляхів їх використання в озелененні та можливості охорони.

Експериментальну роботу виконували на дослідних ділянках приватних садів Волинської області. Назви видів наведені за С.К. Черепановим (1995). Назви сортів наводимо згідно з «Міжнародним кодексом номенклатури культурних рослин»(1994). Морфологічні описи рослин проводили згідно з розробками.

Догляд за рослинами здійснювали згідно з агротехнічними вимогами на підставі загальноприйнятих методик. Вирощували рослини при мінімальному застосуванні агротехніки, а саме, видалення бур’янів, полив.

В процесі проведених досліджень ми виявили, що сучасні сорти походять від гібридизації ірису німецького з багатьма іншими видами, тому правильно називати їх сортами іриса гібридного.

На основі прийнятої міжнародної класифікації виділяють три групи бородатих ірисів за висотою квітконоса: карликові (до 40 см), середньорослі (41-70 см), високі (більше 70 см). Сорти високих бородатих ірисів найчисленніші і популярні в озелененні міст та сіл Волинської області.

Усі досліджені види ірисів — це довговегетуючі рослини (період вегетації триває близько 7 місяців), зі стійким весняно-літнім цвітінням, що триває в середньому близько 20 днів, та плодоношенням, що триває 50–80 днів.

Ґрунти досліджуваного регіону виявилися придатними для вирощування ірисів, особливо тих сортів, що надають перевагу кислим ґрунтам, тривалий теплий період дає можливість проводити повноцінну вегетацію та отримувати якісну квіткову продукцію.

В процесі проведених досліджень ми апробували способи розмноження ірисів, а саме насінний та вегетативний. Насінням розмножувати краще здебільшого дикі види, а садові вирощують з насіння лише в тому випадку,

коли прагнуть отримати нові сорти. В інших випадках, як засвідчив експеримент, рослини втрачають свої вихідні декоративні властивості. Тому сортові гібридні ірисы для подальшого їх культивування слід розмножувати тільки вегетативно.

Отже, культурні та дикоростучі види роду *Iris L.* є досить перспективними для озеленення територій досліджуваного регіону. Так як, у цілому кліматичні умови території сприятливі для вирощування квіткових рослин, зокрема культурних представників роду *Iris L.* А сортове різноманіття може бути підтримане двома способами розмноження насінним – для виведення нових садових форм та вегетативним для збереження існуючих сортів та їх омолодження.

Список використаних джерел

1. Родионенко Г. И. Ирисы. // Родионенко Г. И. - Л.; ВО. „Агропроиздат”, Ленинградское отделение, 1988. - 156 с.
2. Родионенко Г. И. Ирисы. // СПб.: Диамант, Агропроиздат, 2002. — 192 с.
3. Швець Т.А. Особливості цвітіння і плодоношення видів роду *Iris L.* в умовах культури // Матеріали XII з'їзду Українського ботанічного товариства – Одеса, 2006. – С. 389.
4. Швець Т.А. Історичні аспекти інтродукції видів роду *Iris L.* в Україні та перспективи їх використання в озелененні // Інтродукція рослин. – 2000. – №2. – С. 105–107.

1.25. ВИСОКИЙ РІВЕНЬ ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ ВОДОПРОВІДНО-КАНАЛІЗАЦІЙНОГО ГОСПОДАРСТВА, ЯК ОДИН ІЗ ЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ*

*Стасюк В.М., к.т.н., доцент кафедри туризму та цивільної безпеки,
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк*

Водопровідно-каналізаційне господарство належить до основних систем життєзабезпечення. Його недієздатність унеможливила б проживання населення в міських населених пунктах, функціонування будь-якого промислового сектора економіки тощо, тобто це склало б глобальну загрозу національній безпеці держави.

На жаль, рівень його техногенної безпеки внаслідок погіршення стану водопровідних і каналізаційних мереж, зношення насосного обладнання тощо щороку продовжує знижуватись. Це призводить до зростання ризиків надзвичайних ситуацій, виникнення аварій на мережах, які супроводжуються значними непродуктивними втратами питної води.

* Автор Стасюк В.М.